

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 49/07-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 9. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. I. M., H., kandidáta na primátora mesta H., zastúpeného advokátom JUDr. J. Z. – Š., Z., vo veci nezákonnosti volieb primátora mesta H. konaných 2. decembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. I. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním z 8. decembra 2006 označeným ako „*Návrh na vydanie rozhodnutia*“, ktoré bolo doručené Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 12. decembra 2006 a doplnené podaniami z 15. januára 2007 označenými ako „*Doplnenie návrhu na vydanie rozhodnutia*“ a „*Výzva na doplnenie podania – splnenie*“, ktoré boli ústavnému súdu doručené 19. januára 2007, požiadal JUDr. I. M., H. (ďalej len „sťažovateľ“), kandidát na primátora mesta H., zastúpený advokátom JUDr. J. Z. – Š., Z., o preskúmanie zákonnosti volieb primátora mesta H. konaných 2. decembra 2006.

Sťažovateľ napadol zvolenie protikandidáta na primátora Ing. R. G., H., a ústavnému súdu navrhol, aby „... voľby primátora mesta H. konané dňa 2. decembra 2006, výsledok ktorých je zapísaný v zápisnici miestnej volebnej komisie o hlasovaní z 2. decembra 2006 vyhlasuje za neplatné.“

Na výzvu ústavného súdu z 3. januára 2007 adresovanú sťažovateľovi, aby preukázal svoju procesnú legitimitáciu podľa § 59 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a svoje podanie precíznejšie konkretizoval, sťažovateľ opätovne predložil fotokópiu zápisnice mestskej volebnej komisie o výsledku volieb, písomné oznámenie predsedu mestskej volebnej komisie z 1. januára 2007 o výsledkoch volieb a označil mená a adresy svedkov, ktorých navrhuje vypočuť.

Sťažovateľ vo svojich podaniach, ktoré možno kvalifikovať ako volebnú sťažnosť podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), resp. § 59 a nasl. zákona o ústavnom súde, namietal porušenie zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) vo voľbách v nasledovných bodoch:

1. „(...) Okrskové volebné komisie v H. pri kontrole počtov hlasov nekontrolovali počty zakrúžkovaných hlasov pre jednotlivých kandidátov, ale kontrolovali len počty údajne roztriedených hlasovacích lístkov a nie aj mená kandidátov, ktorí sa na nich nachádzali. Tak sa mohlo stať, že pri sčítaní mohli byť pridané hlasy tomu kandidátovi, ktorý síce mal najvyšší počet hlasovacích lístkov pri ich sčítaní, avšak na takomto lístku nemuselo byť zakrúžkované číslo pred jeho menom. Tento postup je navrhovateľovi známy len z rozprávania niektorých členov okrskových volebných komisií, pretože navrhovateľ, ako nezávislý kandidát nemal v zmysle ust. § 15 ods. 1 zák. č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov možnosť delegovať do okrskových volebných komisií jej člena, resp. zástupcu. Takisto nie je celkom známe, či po ukončení hlasovania dali predsedovia okrskových volebných komisií zapečatiť nepoužité hlasovacie lístky a obálky a až potom otvoriť volebné

schránky alebo počas sčítania tieto boli bežne prístupné a či predsedovia okrskových volebných komisií a predseda miestnej volebnej komisie skontrolovali správnosť sčítania hlasov. Preto má pochybnosti o objektivnosti spočítavania jednotlivých hlasov voličov a takisto aj o objektivnosti výsledku samotných volieb na primátora mesta H.

Týmto konaním boli porušené ust. § 37 a 44 ods. 1 zák. č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov. (...)“.

2. „(...) Dňa 14. 12. 2006 na poslednom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v H. vystúpila v záverečnej diskusii p. E. B., predsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 7, ktorá vo svojom diskusnom príspevku uviedla, že v tomto okrsku došlo k porušeniu volebného práva a to tým, že bolo porušené ust. § 31 ods. 6 zák. č. 346/1990 Zb. o voľbách do samosprávy obcí v znení neskorších predpisov a to v tom, že ako predsedníčka okrskovej volebnej komisie vyslala s prenosnou volebnou schránkou k vykonaniu volieb k občanom, ktorí o to požiadali mimo volebnú miestnosť p. M. F. a p. V. B., ktoré týchto občanov navštívili a volebné lístky započítali, pričom p. V. B. nebola členkou okrskovej volebnej komisie, ale iba jej zapisovateľkou, pričom cit. ustanovenie hovorí o tom, že s prenosnou volebnou schránkou musia byť vyslaní dvaja členovia volebnej komisie.“

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že: „(...) Podstata sťažnosti navrhovateľa smeruje k počtu získaných hlasov a k ich sčítaniu v okrskových volebných komisiách a v mestskej volebnej komisii v H.

Navrhovateľ, ako primátor mesta H. opätovne kandidoval na miesto primátora mesta, pričom podľa jeho názoru výsledok volieb nezodpovedá okolnostiam, ktoré ich predchádzali.

Ako kandidát na miesto primátora sa navrhovateľ v čase po ukončení volieb stretával s občanmi, ktorí sa zúčastnili volieb a ktorí mu sami naznačovali, že sčítanie hlasov voličov, ktorými volili primátora mesta nebolo objektívne. Vychádzali z toho, že navrhovateľ, ako kandidát bol volený pravdepodobne väčším počtom hlasov, ako v skutočnosti oficiálne získal, avšak toto nemôžu preukázať, pretože neboli účastní pri sčítavaní hlasov okrskovými komisiami, ani mestskou volebnou komisiou. Poukazuje aj na značné disproporcie v získaných počtoch hlasov jednotlivých kandidátov v jednotlivých volebných okrskoch.“

4. Sťažovateľ sa „... *Vzhľadom k vyššie uvedenému ... domnieva, že postupom okrskových volebných komisií a mestskej volebnej komisie v H. došlo k hrubému porušeniu zák. č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov a to spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti...*“

II.

Ústavný súd sa informoval na Mestskom úrade H. (ďalej len „mestský úrad“) u zapisovateľa mestskej volebnej komisie a prostredníctvom neho aj u predsedníčky okrskovej volebnej komisie č. 7 a zistil, že vo volebnom okrsku č. 7 hlasovalo prostredníctvom prenosnej urny 6 voličov.

Z obsahu predloženej zápisnice mestskej volebnej komisie o výsledku volieb v meste H. do mestského zastupiteľstva a primátora mesta konaných 2. decembra 2006 vyplýva, že vo voľbách na primátora mesta H. bolo odovzdaných 3 064 platných hlasovacích lístkov z toho pre kandidátov: č. 1 – 462 platných hlasov, č. 2 – 187 platných hlasov, č. 3 – 1024 platných hlasov, č. 4 – 898 platných hlasov, č. 5 – 493 platných hlasov. Za primátora mesta bol zvolený kandidát, ktorý mal na hlasovacom lístku číslo 3, t. j. Ing. R. G. Zo zápisnice ďalej vyplýva, že všetci šiesti členovia mestskej volebnej komisie podpísali 2. decembra 2006 o 22. 55 h. zápisnicu, žiaden z nich ju neodmietol podpísať, a nie je v nej uvedený žiadny prehľad uznesení, ktoré by komisia eventuálne prijala, a ani žiadne pripomienky k priebehu volieb.

Uvedené vyplýva aj z obsahu zápisníc o výsledkoch volieb z volebných obvodov č. 1 až č. 6 a volebných okrskov č. 1 až č. 9. Všetky zápisnice o výsledku volieb (vo volebných obvodoch a volebných okrskoch) boli riadne podpísané všetkými členmi volebnej a okrskovej komisie, pričom v nich neboli uvedené žiadne pripomienky k priebehu volieb.

Ústavný súd konštatuje nespornosť existencie rozdielu 126 platných hlasov medzi počtom platných hlasov daných kandidátom na primátora označeným na hlasovacom lístku

pod č. 3 (t. j. Ing. R. G.) a kandidátom označeným pod č. 4 (t. j. sťažovateľ). Rovnako konštatuje aj nespornosť rozdielu 40 platných hlasov v neprospech sťažovateľa vo voľbách na primátora vo volebnom okrsku č. 7 (kandidát č. 3 dostal 170 platných hlasov a sťažovateľ 130).

III.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje aj o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Sťažovateľ namietal nezákonnosť volieb primátora mesta H. argumentujúc uvedenými dôvodmi, pričom navrhol, aby ústavný súd voľby primátora vyhlásil za neplatné.

Ústavný súd volebnú sťažnosť predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde pričom skúmal, či spĺňa všeobecné a osobitné náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2, § 59 a § 60 zákona o ústavnom súde a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vrátane jej zjavnej neopodstatnenosti. Pretože volebná sťažnosť všeobecné a osobitné zákonné náležitosti spĺňala (procesná legitímácia sťažovateľa jeho zastúpenie advokátom, podanie sťažnosti v lehote 10 dní, návrh na rozhodnutie vo veci a pod.) a neboli zistené ani iné dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa vzhľadom na označené skutočnosti, ktoré mali mať podľa sťažovateľa zásadný vplyv na výsledok volieb, zaoberal a zároveň posudzoval aj otázku možnej zjavnej neopodstatnenosti volebnej sťažnosti ním podanej.

Podľa doterajšej rozhodovacej praxe ústavného súdu ústavný súd môže v rámci svojej právomoci pri zistení neústavnosti alebo nezákonnosti volieb vyhlásiť voľby za neplatné alebo zrušiť výsledok volieb podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde, iba vtedy, ak k porušeniu volebného zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, pričom na uplatnenie tohto oprávnenia sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie ustanovení

upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 18/99, PL. ÚS 22/03). Len predpokladanie nesprávnosti výsledku volieb nie je dôvodom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorým by zrušil výsledok volieb (PL. ÚS 39/95). Porušenie volebného zákona musí dosahovať takú intenzitu, ktorá v príčinnej súvislosti má za následok nezákonnosť volieb, resp. nezákonnosť ich výsledku (PL. ÚS 14/99). [Nezákonnosť volieb musí byť v konaní o volebných veciach podľa § 59 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde dokázaná a musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práva, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 21/94)]. V konaní o volebnej sťažnosti nesie dôkazné bremeno sťažovateľ (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94). Porušenie ústavnosti a zákonnosti vo fáze samotných volieb môže mať za následok tak vyhlásenie volieb za neplatné, ako aj zrušenie výsledku volieb. V prípade, že boli zistené také závažné ústavné, resp. zákonné nedostatky, ktoré nemožno kvantifikovať z hľadiska správnosti výsledku, prichádza do úvahy záver o neplatnosti volieb. Základným predpokladom pre zrušenie výsledku volieb je preukázanie takých porušení volebného zákona, ktoré odôvodňujú záver o inom výsledku volieb (PL. ÚS 50/99).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľovo tvrdenie, že postupom ním označených volebných komisií „došlo k hrubému porušeniu zák. č. 346/1990 Zb. ...“

Ústavný súd pri posudzovaní sťažovateľom označených skutočností vychádzal z platnej a účinnej legislatívnej úpravy problematiky komunálnych volieb, pričom prihliadal aj na svoju už predtým citovanú judikatúru.

Tvrdenie uvedené v bode 1 v I. časti odôvodnenia a z nich vyplývajúci záver o takej intenzite porušenia zákonnosti, ktorá by odôvodňovala zrušenie volieb primátora mesta H. boli sťažovateľom preukázané (argumentoval) len takýmito domnienkami: „*tak sa mohlo stať... tento postup je navrhovateľovi známy len z rozprávania niektorých členov okrskových volebných komisií... takisto nie je celkom známe... Preto má pochybnosti o objektívnosti spočítavania jednotlivých hlasov voličov a tak isto aj objektívnosti výsluchu samotných volieb na primátora...*“.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ k tejto časti sťažnosti nepredložil ani na výzvu ústavného súdu také dôveryhodné dôkazy (ale len domnienky), ktorými by preukázal svoje tvrdenia a ktoré by odôvodnili záver, aby sa ústavný súd mal s nimi ako právne relevantnými zaoberať. Obsah skontrolovaných zápisníc z volebných okrskov a obvodov taktiež nepreukázal opodstatnenosť sťažovateľových domnienok.

Uvedené skutočnosti a aj ďalšie domnienky prezentované sťažovateľom (možné nezapečatenie nepoužitých hlasovacích lístkov a obálok, neskontrolovanie správnosti sčítania hlasov predsedami volebných komisií) mali preukázať sťažovateľom navrhované svedecké výpovede členov jednotlivých volebných komisií. Ústavný súd vychádzajúc predovšetkým z obsahu predložených zápisníc o priebehu a výsledkoch volieb primátora mesta H., ktoré podpísali všetci členovia dotknutých volebných komisií a aj miestnej volebnej komisie a ich náležitosti a vyplnenie nebolo predmetom žiadneho sporu v jednotlivých komisiách, preto (ústavný súd) nepovažoval za dôvodné overovať si pravdivosť sťažovateľom prednesených domnienok výsluchom ním navrhovaných svedkov.

Pri posudzovaní vplyvu sťažovateľovho tvrdenia prezentovaného v bode 2 v I. časti odôvodnenia (použitie prenosnej volebnej schránky v 7 volebnom okrsku) na výsledok volieb považuje ústavný súd za potrebné poukázať na zistenú frekvenciu jej použitia (týmto spôsobom hlasovalo v označenom okrsku 6 voličov) a na bezsporný rozdiel volebného výsledku v tomto volebnom okrsku, kde sťažovateľ získal o 40 platných hlasov menej ako kandidát, proti ktorému sťažnosť smeruje.

Ústavný súd konštatuje, že namietané porušenie volebného zákona mohlo mať v danom prípade (ak by sa aj preukázalo) určitý vplyv na dosiahnutý výsledok volieb, ale nemohlo mať vplyv na to, kto bol zrejmom väčšinou hlasov zvolený nielen v tomto volebnom okrsku, ale aj vo voľbách primátora mesta H. ako celku.

K „*podstate sťažnosti*“ konkretizovanej sťažovateľom v bode 3 v I. časti odôvodnenia ústavný súd poznamenáva, že právo na prístup k voleným funkciám (zaručené v čl. 30 ods. 4 ústavy) neznamená právo na úspech pri kandidovaní na konkrétnu funkciu (napr. PL. ÚS 3/99). Inak povedané, neúspech vo voľbách neznamená ešte sám o sebe porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 40/95), ktorého nápravy by sa bolo potrebné domáhať podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Keďže sťažovateľ nepredložil ústavnému súdu relevantné (resp. dôveryhodné) dôkazy, ktorými by preukázal svoje tvrdenia, ale v zásade len domnienky, ktoré neodôvodnili záver o nutnosť preskúmania zákonnosti a ústavnosti volieb primátora mesta H. v konaní pred ústavným súdom, a nie je ani dôvodný predpoklad, že by po eventuálnom prijatí sťažnosti bolo v postupe sťažovateľom označených komisií zistené také hrubé a závažné porušenie volebného zákona [podľa právneho názoru ústavného súdu aj existujúci rozdiel v počte získaných hlasov vo voľbách – 126 platných hlasov – vzhľadom na celkové výsledky volieb nepredstavuje (nesignalizuje) možnosť takéhoto natoľko hrubého alebo závažného porušenia volebného zákona], ktoré by odôvodňovalo konanie ústavného súdu o volebnej sťažnosti sťažovateľa a následné zrušenie výsledku volieb (napr. PL. ÚS 4/03). Z uvedených dôvodov ústavný súd jeho sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2007